

SOHRAM-DER

İşkence ve Şiddet Mağdurları için Sosyal Yardımlaşma Rehabilitasyon ve Adaptasyon Merkezi Derneği
Association Centre Action Social Réhabilitation et Réadaptation pour la Victimes de la Torture et de la Violence
Kurt İsmail pasa 1. sokak Tavşanlı apartmanı kat:4 No: 10-11 Ofis /Diyarbakır
Tel: 0090 532 345 34 42 - 00 90 412 224 44 77 – Email : sohramder@gmail.com - Web-sitesi: www.sohram.com

İDAM CEZASI! Binlerce yılda edinilen İnsani değerlere ihanettir. – Yavuz Binbay

Tarih boyunca öldürme fiili geleneksel kurallarda, dinlerde ve hukuk sistemlerinde yasaklanmış ve bu fiili işleyenler cezalandırmaya tabi tutulmuşlardır. Ancak ilk dönemlerden itibaren toplumu kontrolü altına alabilip bir yönetim mekanizması kuran güçlerin yansıması olan Devlete her dönemde öldürme yetkisi verilmiştir.

Bu yetki binlerce yıl boyunca devleti oluşturan güçlerce, koydukları kurallar çerçevesinde çeşitli biçimlerde bazen katliamlara varan boyutlarda kullanılmıştır. Bu katliamlara varan uygulamalara en çarpıcı örnek devlet mekanizmasının kurallarına karşı gelerek tehdit oluşturma tanımlamasıyla yapılan toplu infazlardır. Uzak tarihi yansıtan kralların yazdırdığı kitabelerde asi halkların nasıl katledildiği anlatılmaktadır. Yakın tarihlerde rejim değişikliğinin argümanı olarak kullanılan yöntemler (1789 Fransız, 1917 Rus, 1933-1945 Hitler vb.) bu uygulamaların çarpıcı örnekleridir.

Ölüm cezasını (idam) yönetimler binlerce yıl boyunca, muhaliflerine, yönetimleri altında bulundurduklarına ve özellikle döneme göre ağır suçlar işleyenlere karşı bir güç simgesi olarak kullanmışlardır. **Oysa Güçlü olmak öldürmekte değil, çözüm bulmak ve muhafaza altına alabilmektir.**

Yönetimler binlerce yıl boyunca bu cezalandırma yöntemini suçluları caydırmak için uygulanması gerektiğini savunmuştur. Oysa tarihe baktığımızda devlet mekanizmasının ilk oluşum sürecinden beri uygulanan ölüm cezası sonucunda milyonlarca kişi bazen suçu ispatlanmamış olanlarda dâhil olmak üzere idam edilmiştir. Binlerce yıldır uygulanan telafisi bir saniye sonrası için bile mümkün olmayan bu ceza ne kadar caydırıcı olmuştur? Toplumdaki suç işleme sayısını ne kadar azaltmıştır?

Telafisi mümkün olmayan bu yöntemin uygulamalarına, Osmanlı'da meydanlarda asılanlara, Engizisyonda çeşitli işkenceden sonra yakılanlara, Fransa'da giyotine yollananlar, Almanya'da gaz odalarında katledilenler, Roma yönetimi Kudüs'ünde Hz. İsa'yı haça, Abbasi dönemi Bağdat'ında Hallacı dar'a yollayanlara ve benzerlerine baktığımızda tüm uygulamalar birer insanlık suçu teşkil ettiği gibi toplumda onarılamaz tahribatlara yol açmıştır.

Türkiye'nin yakın tarihindeki, 1926'da üç Aliler (deliler) divanı olarak adlandırılan hukuk ucubesi istiklal mahkemeleri tarafından yaşı küçültülerek idam edilen 83 yaşındaki Şeyh Said ve arkadaşları, İskilipli Atıf hocayı ve binlerce kişiyi idam ettirdi. 1960 militarist darbesi tarafından oluşturulan özel mahkemelerce halkın seçilmiş başbakanı Adnan Menderes ve bakanlar Fatin Rüştü Zorlu, Hasan Polatkan. 1971 militarist darbesi özel mahkemelerince üniversite öğrencileri gençlik liderleri Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan. 1980 militarist darbesinde, son bakışı 43 yıl sonra bile hala hafızalarda olan 17 yaşında yaşı büyütülerek idam edilen Erdal eren, Mustafa Pehlivanoğlu ve 48 kişi bu onarılamaz tahribatların en

çarpıcı örnekleridir. Verilen tüm bu ve benzeri kararlar bu gün toplumda ciddi bir tartışma konusudur. Bu uygulamalar sebebiyle 100 yıl boyunca devlet Türkiyede halkın gözünde Ceberut devlet imajıyla bir tehdit unsuru olarak ifade bulmuştur.

Tüm dinlerde yaşatma ve ıslahla ile ilgili ayetler ve tavsiyeler var. Hukuk sistemlerinde idam yerine uygulanan cezalandırma sistemleri kabul görmekte ve demokrasinin gelişmişliğinin kıstası olarak değerlendirilmektedir.

Tarih boyunca, "İbretlik olsun" diye asılanlara daha sonra ağıtlar yakıldı. Bir sonraki dönemlerde utanç listeleri veya kara lekeler olarak anıldı, eleştirildi. Ancak hiçbiri geri getirilemediği gibi bu kara lemeden kurtulmuşken hala idam istemek tarihten ders çıkarmamaktır. Binlerce yılda edinilen İnsani değerlere ihanettir.

Türkiye idam cezasının kara lekesinden 2001-2004 tarihleri arasında yapılan düzenlemeler ve anayasa değişikliğiyle yasalarımızdan çıkartılarak kurtulmuştur.

İdam cezasının kaldırıldığı Ülkeler idam cezasının geri getirilmesi tartışmalarından kurtulmalı ve dünyada idam cezalarının kaldırılması mücadelesinin öncülüğünü yapmalıdır.

Devletlerin İdam cezasıyla ilgili kullandığı gerekçeler ve argümanlar ;

- Farklı suç türleri için toplumda duyarlılık oluşturan farklı gerekçeler kullanılmaktadır ; (örneğin; çocuklara karşı işlenen suçlar, kadına yönelik şiddet, uyuşturucu, orman yakmalar vb.)
- Dini aşırılık ve dinlerde idam cezaları (Şeriat (Müslüman ve Yahudi) ve Hristiyan engizisyon hukuku)
- Meydan okuyan söylemler (halk desteği, Batı karşıtlığı, caydırıcılık)

Bu söylemlere karşı bizlerde toplumda karşılığı olan duyarlılık yaratan argümanlar geliştirmeliyiz;

- Toplumı etkileyen Tarihsel olayların örneklendirilmesi. Yapılacak etkinliklerde toplumun duyarlı olduğu bu tarihsel olaylara yer verilerek toplumsal duyarlılık arttırılmalıdır.
- Toplumsal hassasiyetler (dinsel, kültürel) dikkate alınmalı, önemsenmeli ve geliştirilecek aktivitelerde bu hassasiyetlerden faydalanılmalıdır.
- ONG'lerin faaliyet alanlarının misyonlarının net belirlenmesi, ONG'ler özellikle bu konuda bir politik parti veya grubun politik sözcüsü konumuna düşmemeliler. ONG'lerin misyonu net olarak mağdura pozitif bir katkı sağlamakla sınırlı olmalı. Katkı sağlayabilmek için çatışma değil uzlaşma yolu ve argümanları aranmalıdır. Bu konuda ONG'ler sokak çatışmalarıyla katkı sağlayamamakta aksine ortamı germekte ve diyalogu koparmaya sebep olmaktadır.
- Çalışma yöntemleri; lobi-iletişim-eylem birbirini destekleyecek iletişimi güçlendirmeyi hedeflemelidir. Toplum üzerinde güçlü ve yaygın etkileri olan politik-Dinsel ve kültürel kurumsal yapılarla iletişim önemli etkilere sahiptir.
- Bölgesel dayanışma ağı kurulması önemlidir.

Savaş, İşkence, Ölüm cezası ve her türlü şiddet insanlığa karşı bir suç olduğu kadar, Allah'a karşı da işlenmiş bir suçtur. Çünkü Allah'a ait olan ruhu incitir. Ölüm cezası, kanuni sınır hükmünde bir ceza değil, fiili bir öldürme eylemidir. Ölüm cezası fiili bir cinayettir ve yargı kararı değildir. (Yavuz Binbay)